

Тошкент

Оқшомаи

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ - СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 26 (10.331)

2005 ЙИЛ 8 ФЕВРАЛЬ

ХХI садоси

Барча маёнбалардан
олигант сунгли хабарлар

ОҚСАРОЙДА КЕНГАШ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 2005 йил 7 февраль куни Оқсарой кароргоҳида ҳукуматнинг янги тайинланган аъзолари билан амалий кенгаш ўтказди.

Кенгашда давлатимиз раҳбари Президентнинг Олий Мажлис Конунчилик палатаси ва Сенатининг кўшма мажлисидаги «Бизнинг бош мақсадимиз - жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишидир» дастурий маъруzasидан келиб чиқадиган вазифалар ва устувор йўналишларни амалга ошириш бўйича асосий талаблар ва ҳукуматнинг иш тамоилларини белгилаб берди.

Мамлакатимиз раҳбари иқтисодиётни эркинлаштиришни чукурлаштирисан, хусусий мулк улушини ошириласдан, тадбиркорлик учун ёрғин шароит юратмасдан туриб юкори иқтисодий ўсишга эришинум мумкин эмаслиги тўғрисидаги асосий принципиал ухолосани яна бир бор таъкидади.

Кайд этилдики, ҳукуматнинг энг асосий вазифаларидан бирни иқтисодий ислоҳотларни чукурлаштиришни таъминлаш ва иқтисодиётни янада эркинлаштиришдан иборатид. Бу борада асосий ётибор тадбиркорликни, кичик ва хусусий бизнесни, фермерликни фаол ривожлантиришга ҳалал берувчи барча сунъий ғов ва тўсик-

ларни бартараф этишга қаратилиши даркор.

Шу муносабат билан Президентимиз томонидан мамлакатни ислоҳ кишилда давлатнинг етакчилари роли тўғрисидаги жамиятни ривожлантиришнинг асосий таъмилларидан бирини амалга ошириш механизми ойнингаштирилди ва ҳукумат аъзолари, барча дарражадаги ҳокимлар, юқори давлат лавозимларини эгаллашдеш юқсан ишонч билдирилган барча кишилар ўзлари раҳбарлик қилаётган соҳалар ҳамда худудларда ислоҳотларни амалга оширишни асосий ташкилотчи бўлиши кераклиги ҳақидаги вазифа кўйилди.

Президент давлат аппарати ходимларига қўйиладиган иккита энг асосий мухим мезонни белгилаб берди. Биринчидан, топширталган ишга масъулитни ялни ёндошиш. Иккинчидан, билим, малака ва таърибага асосланган омилкорлик.

Кенгашда давлатимиз раҳбари томонидан Мехнат ва ахолни ижтиёмий мухофиза кишил вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Соғликини сақлаш вазирлиги ишидаги,

ахолининг кўплаб эътирозларига сабаб бўлаётган давлат ҳокимиятининг жойлардаги ижро органлари фаолиятидаги жиддий камчиликлар кўрсатиб ўтилди.

Ҳукуки мухофаза қилювчи идораларга коррупция, пораҳўрлик, шахсий содиклик ёки қариндош-ургучиликка асосланган таъниш-билишлик каби хунук ҳолатларга карши курашни кучайтириш вазифаси топшириди.

Ҳукумат олдига мамлакатни ислоҳ килишнинг янги стратегик вазифалари биоракратик тўсиклар, сансарорлик, аппарат амалдорларининг масъулитларизиги туфайли бажарилмай колиб кетишига йўл қўймаслик борасида қатъий вазифалар кўйилди.

Мажлисда Президентимиз ҳукумат, вазирлик ва давлат кўміталари раҳбарларига ишдаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш, фуоязни усули ва натижаларини тақомиллаштириш бўйича аниқ топширилар берди.

Проворадида Ислом Каримов барча дарражадаги сайлов кампанияси ниҳоясига итган, вакилилк органлари ва янги ҳукумат шаклланган ҳозирги пайдай мамлакат аҳолиси, ҳар бир оила ҳақли равиша ҳаётининг яхши томонига ўзгаришини кутаётганини таъкидади ва Вазирлар Мажкамасининг янги таркиби ўз олдига қўйилган вазифаларни ҳал этишини таъминлашига ишонч билдири.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ – ЯДРО ҚУРОЛИДАН ҲОЛИ ҲУДУД

Тошкентда БМТ шағеълигида Марказий Осиёни ядро қуролидан ҳоли ҳуудуд айлантириш тўғрисидаги шартнома лойхасини ишлаб чиқиш бўйича монтакавий эксперталар гурухининг иғиғилиши бошланди. Унда Ўзбекистон, Тоҷикистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Қозогистон таъкидади ҳоли ҳуудудини таъкидади қатъий вазифаларни олинишларни ишлаб чиқиши ўтказди.

Миср Араб Республикаси нинг Ўзбекистондаги элчи-хонаси ҳамкорликларида уюштирилган тадбирда мамлақатни максадидаги Мисрга бориб келган пойтахтилик ишбилиармон аёлларни иштирок этишиди.

• КЕЧА «Маънавият ва маърифат» марказининг Тошкент шаҳар бўлими таъбуси билан «Маънавият ва маърифат» марказининг пойтахт туманлари бўйимлари ҳамкорлигига уюштирилган тадбир фазал мулкунинг сultonоти Алишер Навоий таваллудининг 564 йиллигига бағишиланди.

• ТОШКЕНТ шаҳар Тадбиркор аёл уюшмаси ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимлиги Матбуот хизмати ва ўз мухбирларимиз хабарларидан.

АЁЛЛАР ФАОЛЛИГИ ОШМОҚДА

Тошкент шаҳар ҳокимлигига шаҳар хотин-қизлар кўмитаси ҳамда Оила, оналик ва болаликни ижтиёмий мухофаза кишил масалалари бўйича мажмуанинг кўшма йигилиши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини кўллаб-куватлаш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги» Фармони ижросидан келиб чиқкан холда 2004 йил якунлари сархисоб килинди, шунингдек Юрбошимизнинг Олий Мажлис Конунчилик палатаси ва Сенатининг кўшма мажлисидаги маъруzasи жорий йил учун вазифалар белгилаб олинди. Кун тартиbidagi ушбу масалалар юзасидан Тошкент шаҳар ҳокими ўринбосари, шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси Фарида Абдурахимова сўзга чиқди.

Ватан сиймоси она сиймосига тенглаштирилиши, шубҳасиз, чукур мавзони англашади. Она — бу тинчлик ва яхшилик, меҳр-муруvват ву мухаббат рамзиид. Юрбошимизнинг оналик, аёллар хакида сўз борганда, «Аёлларни улуғлаб биз оиласиз», Ватанини улуғланган бўламиш дей тақор ва тақор таъкидлаб ўтишининг боиси ҳам шундадир. Дарҳақиқат, бугунки кунда дунёни сиёсат, иқтисодӣ, хавфисзлика оид оламшумал масалалар ҳал этилишак жараёнларда ҳам умуминсоний

қадрият аталиши оила, ёрқин келажагимиз асоси аёлнинг жамиятдаги ўрнини белгиловчи вазифаларни ортга сурish мутланади.

Мана тўқизил ўтилдики, Президентимиз ташабbusi билан кириб келаётган ҳар бир йил ишоравардида инсон манфаатларини ўз ичига қарраб олувчи алоҳидаги инсонпарварлик мавзуларига бағишиланади ва бу борада давлат даражасидаги маҳсус дастурлар қабул қилиниб, ижро этилиши негизида ҳам аввалимбор шундай

моҳияти улуғ маъно ётади. Зоро, кандай бўлмасин, биринчи гандаги глобал масалалар устувор деб топилмасин, инсон манфаатлари ва ҳукуклари таъминланмасдан туриб, оиласиз, соғлом авлодиз, меҳр-муруvватиз, яни инсоният ва миллат генофонди давомотиши бўлмиш она сиймосида ёрқин ифодасини топлаётган ижтиёмий ва ахлоқий мезонларсиз уларнинг рўёбга қишиши амри-маҳодир.

Давоми 2-бетда.

Жаҳонда

• Буюк Британияда иқтисодий жиҳатдан ривожланган ети мавжудат ва Россия молия вазирларининг учрашуви бўлиб ўтди.

• АҚШ давлат котиби Кондолиза Райс ўзининг Европа мамлакатларига қўйсан дастлабки сафарида Буюк Британия, Германия ва Туркияда бўлди.

• Америка сенати кўччилик овоз билан Альберто Гонсалес номзодини АҚШ бош прокурори таъмилига мавзумига маъқуллади.

• Ирок пойтахти Багдод шаҳри марказида уяли телефонда гаплашаштади ғоғида италияни журналист, «Манифесто» газетасининг мухбири Жулиано Сгрено нотаниши кишилар томонидан ўйирлаб кетилди.

• Австриянинг Тирол ва Зальцбург шаҳарларида кучли корёғиши натижасида кор кўччилиари содир бўлди. Аҳоли хавфсиз жойга эвакуацияни килинди.

• Япония мъамурлари касал жоновор гўштининг овқатда истемол килинини натижасида келиб чиқкан сиғир кутирушидан хасталанишининг илоли қайд этилганлигини тасдиқладилар.

Давоми. Боши 1-бетда.

Ўзбекистон Президентининг 2004 йил 25 марта
«Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаолиятни
кўллаб-куватлаш борасидаги кўшимча чора-тадбир
лар тўғрисида»-ги Фармони давлат томонидан аёлларга
бўлгун юксак эътиборнинг ёркін намунасидан. Фар
моннинг деярги хар бир бандида аёлнинг жамиятда
муносиб ўрин эгаллаши, барча сохаларда имконият
ва куч-ғайратини сафарбет эта олиш каби оруз-умид
лари ва ниятлари камраб олинган десан муболага
бўлмайди. Ушбу хужжатда биринчи навбатда аёллар
нинг иктисоди, хукукий, қасбий масалалардagi сайд
харакатларини мувофиқлаштириш ва уларни тегишли
равишда йўналтириш, хотин-қизларнинг ижтимоий
ва сиёсий фаолиятни ошириш, хукук ва манфаат
ларини химоя этишини ўз зиммасига олган хотин-
қизлар кўмитаси ва унинг жойлардаги тузишмалари
томонидан тегишил амалий чора-тадбирларни ишлап
чишиш ва жорий этиш кўзди тутилган. Шу билан бирга
мазкур жамоат ташкилотларига аёллар манбаатларининг
ҳақиқий инфодасици ва химоячисига, уларнинг
барча жаҳбаларадги ишончли вакилига айланishi ке-
рак деган муҳим вазифа юклатилган.

Орадан етти ойдан кўпроқ вақт ўтди. Ўйлаймизки, сарҳисоб учун бу етариғи муддат-дир. Ўтган давр мобайнида хотин-кизлар кўмиталари томонидан Жойларда салмоқли ишлар амалга оширилди. Натижалар ҳам се-зиларли. Бу дегани хотин-кизлар кўмиталари ўз атрофига кўччилик аёлларни қамраб олишига эришди ва уларнинг эхтиёжлари тъ-минниницига кўмаклашши билан бир каторда фаоллигини оширишга ҳам ўз хиссасини кўши. Йигилишда хотин-кизлар кўмиталарининг ушбу йўйалишдаги фаолияти ракамлар асосида таҳлил килинди. Хисобот даврида учрашувлар, семинарлар, илим-амалий анжуманлар, танловлар каби уч мингдан зиёд турли тадбирлар ўюнтирилди. Бу бора-да соғлиқни саклаш, ҳалқ тавлими ҳамда ўрта маҳсус, қасб-хунар тъслими, меҳнат ва ахолни ик-тимоий муҳофаза қилиш тизимлари, шунингдек, «Махалла», «Нуро-ний» жамғармалари, «Камолот» ЁИХ ва бошча жамоат ташкилотлари билан ҳамкорлик алоқалари янада мустаҳкамланган кузатилди. Президент Фармони ихосрини таъминлаш борасида асосий эътибор мамлакатимизда рўй берётган демократияни ўзга-ришлар жамиятнинг барча қатлами, шу жумладан аёллар фаоллиги билан боғлиқ эканлигига қаратилиди.

Бугунги кунда аёллар банд бўлмаган бирон-бир соҳани мисол қилиб келтириш кийин. Шуниси ҳам аҳамиятга молики, сиёсатдаммёни ёки бизнесса, иктиёмий-маший жабҳаларда бўладими — кейнинг йилларда раҳбар аёллар сафи анча қенгайб бормоқда. Шу билан бирга аёлларнинг давлат ва жамият курнишидаги ўрни ва мавкеи тобора ошиб бораётганига яқинда бўлиб ўтган мухим сиёсий жараба — иккита палатали парламентга сайловлар ва шунга даро айрим воеалар ҳам ёрқин далил бўла олади. Жумладан, сайловлар тўғрисидаги тегиси қонунларга сиёсий партиялар томонидан кўрсатилила депутатликка номзодларнинг камидаги 30 фоизини аёллар ташкил этиши керак деган кўшимча кириттиди. Натижада ҳалқ депутатлари Тошкент шаҳар Қенгаши депутатлигига иккита сиёсий партия томонидан — 30 фоиздан, бошقا учта партия эса ўрта хисобда 50 фоизга якин аёллар номзодини кўрсатдаги қайд этилди. Этиборлиси шундаки, бу номзодлар ўз сиёсий нуктия-назари, юкори малакали касб эгаси бўлиши билан бирга сиёсат, иктиёсодиёт, тибиёт, ҳуқуқшунослик, тижорат, бир неча илм соҳаларидан ҳам яхши ҳабардор бўлган аёллардан иборат эди. Сайловлар якунларига кўра Тошкент шаҳар Қенгаши депутатлик корпусининг деярлиги 25 фоизи аёллардан таркиб топган бўлиб, уларнинг иккита нафари Сенатга сайланган. Ўз навбатида, юкори палата аъзоларининг 13 фоизи ҳам аёллардир.

Таъкидлаш лозимки, иккى палатали парламент ва маҳаллий Кенгашларга сайловларга тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш жараёнларида турли жамоат ташкилотларининг иштироки кенг ва фаол бўлгани муҳимдор. Бу хаёда Узбекистон Президентин Олий Majlis Конунчилари палатаси ва Сенатининг кўшима мажлисидаги маърузасида ҳам алоҳида тўхталиб ўтиб, ахолининг турли жамоат ва ижтимоий гурӯҳлари мағафиини ифодаловчи, мамлакатимизда шакланадаётган фуқаролик жамиятининг асосий институтлари бўлган ноҳукумат ва жамоат ташкилотларининг нуфузи ва таъсирини оширишга катта эътибор берилаётганини, ба ташкилотларнинг одамлар оғигда демократик қадрингачларни мустахкамлашда, уларнинг сийбий ва фуқаролик фаоллигини оширишда, мамлакатимизда рўй берайтган демократик ўзгаришларнинг кўлманини кенгаитириш ва чукурлаштирища ўрни ва аҳамияти бекслингани таъкидлари. «Хеч шубҳасиз, нодавлат, ноҳукумат жамоат ташкилотларининг жамиятининг таъкидлари.

ятдаги обў-эътибори ортиб бориши, мавқеи мустаҳкамланиши билан, улар жамоатчилик назоратининг асосий воситасига айланади», — деди давлатимиз рахабари.

Бүгунги кунда пойтахтимизда турли йұналишда фАОЛЯТ юртібін көләеттан 30 га яқын хотин-кізлар нодавлатта нотижорқа ташкилотлари қайд этилған. Бошқа жамоат түзілмалари категорида улар хам сайловлар жарағайнда жамоатчилик фикріні шакаллантириша, электраторнинг сійесін фүкаролик фАОЛГИМ ошириша салмокли хиссә күшди. Бирок Ынғалишда сүзға чиққан «Аёл ва жамият» ташкилоти директоры Наталья Муравьёва нотижорқа на нодавлат ташкилотлари ва хотин-кізлар құмітілары тұртасыда мұстахжам алоқа үрнатылмаганини таъкидлаб үтіб, бу борадагы мұхым вазифалардан бири тегиши ташкилоттар ишінін мұвоғиқшаштырыш, уларнинг пироваридеги юрт түнчлігі, Ватан тараққиеті, халқ фароновлығын күзлағаёттан мақсадларға ерішишінде барса сый-харакатлары ва имкониятларини бирлаштыриш лозим деган фикрін билдири.

Кейнги пайтда демократик ўзгаришлар жараёнида маҳаллаларнинг иштироки янада сезилилар ва салмокли бўлаётганини кузатиш мумкин. Шуни ҳам тъкидлаш лозимки, бошлангич хотин-кизиллар қўмитала-

борошига сабаб бўлди.

13 та маҳаллада маслаҳатчи вазифасига тегиши кадларни тайинлаш масаласи ҳануз ечимини топмаган бўлса, 95 тасида ҳукумат карори ижросини ташминлаш борасида улар учун алоҳида хоналар ажратилмагани ачинарлидир.

Аёлларнинг аксарият ҳолларда жамият томонидан талаб этилмаётгани оиласларда нохуҳ вазиятлар келиб чиқишига сабаб бўймәётгани ҳам сир эмас. Маълум бир мутахассисликка эга ёки шунчаки оила бюджетини кўпайтириш максадида ўз имкониятларини рўёба чиқариши истагидаги кўпичлик ёш аёллар иш топа олмайдигани ҳам яхши маълум. Ушбу масала шаҳар хотин-кизлар кумитаси кун тартибида долзарб бўлиб колаётганинг боиси ҳам шундадир. Хисобот даврида 8558 нафар аёл меҳнатга жаҳоб этилган. Лекин уларнинг яна уч мингга яхни меҳнатда лайқатли ва ишлаб истагидадир. Меҳнат ва ахолини ижтимоий мухофаза қилиш бош бошкормаси бошлиғи ўринбосари Абдулла Мўминовнинг бу борадаги ахборотига кўра, 2005-2006 йилларда 37 минг ичиши ўрнинларини, шу жумладан 8,5 мингтани — аёллар учун алоҳида ташкил этиш режалаштирилган. Шунингдек, жорий йилда жойларда ижтимоий-маиший объектлар сонини кўпайтириш кўзда тутильмоқда. 100 нафардан зиёд аёллар эса бошқарма йўналиши бўйича хизмат кўрсатиш ва ишлаб чиқариш соҳаларида тадбиркорлик кўнинмаларини эгаллашша ўқитилиади. Бу эса уларнинг ўй шароитида ёки ўз маҳалласида бизнес фаoliyati билан машузул бўлишига яхши имкониятдир.

Олдинги йилларга нисбатан 2004 йилда аёллар ва юяғын етмаганлар иштирокидеги жинончылар сонианча пасайраны күзатылғанлығында қарамасдан жойхардаги айрим профилактика нозирлари фаолияти тегиши талабларға жақов бермәттән ҳам ачинчалик холдир. Ингилішде ұхқуқын мухофаза килиш органдарының хотин-қыздар құмиталары билан ҳамкорлықда олиб бораёттын шашары хусусида сүзға чикшашаң ИББД ұхқуқбизарлардың оданы олиш бошқармаси бошлиғы Нурилдин Үролов шу масалага үргу берібі, бәзі нозирларының махалла фаолдары билан бевосита алоқа ұрнатмаганлығы, ишига союққонлик билан ёндошған айрим тұманларда жинончылар сони күпайышдағы сабаб бұлғаны, оқибатда үттеган үйлек жүкнелігінде күра 14 нафар профилактика нозирлари егальлаб турған вазифасыдан озод этилған, 50 таси тури жағобгарларларға тор-тегінен тақылдады.

Иигилдица шиитлорук этгани Республика Хотин-кыз-
лар күмитаси раиси ўринбосари Зухра Баратова асо-
сий эзтиборни жойлардаги хотин-кызлар күмиталари
фаолиятида юзага келаётган мумаммво камчилликларга
каратиб, бу борада масым шашхаслар турли сабаблар-
ни рўйҳа килиши ўринисиз эканлиги, колаверса ҳар-
бир раҳбар иш жойига иш ўрганичи учун эмас, балки
тахриба ортигирман холда тайёр раҳзаблик кобили-
ятига эга бўйли лавозимни эгаллаши ва авваламбор
масъулитни барча нарсадан устун кўйишни ва бел-
гиланган визифалар учун шахсан жавобгарлигини хеч-
качон унгтаслиги дозим дея таъкидлайди.

Барча билдирилган талқыл ва этырэлсарни ино-
батта олган жохда йиғилишиша шахар хотин-кызлар
күмитаси ва унинг жойлардагы тузылмаларининг мам-
латакимин Президенттинин Олий Мажхис иккى пала-
тасининг күшма маъжисидаги маъруzasи хамда «Си-
хат-саломатлик йили» давлат дастури юзасидан биринчи
гандага вазифалари белгиланды, мухокама
килинган кун тартибидағы масалалар буйича тегиши
корреспонденттердике көрсетилди.

Иифилишда Тошкент шаҳар ҳокими Рустам Шоаб-дурраҳмонов иштирок этди.

ИЛЬМИРА ЗАЙНУТДИНОВА.
СУРАТЛАРДА: Йиғилишдан лавҳалар.
Ҳакимжон Солиҳов

АЁЛЛАР ФАОЛЛИГИ ОШМОҚДА

ридан ташкари, аёллар шунингдек ўзини ўзи бошқариш органларига ҳам разбахрли киммокда. Жумладан, уларнинг бу борадаги фаолигини 2004 йилда 446 та оила акралиши олди олингани ва бунинг натижаси ўлароq ушбу кўрсаткич олдинги йилларга нисбатан 332 тага камайганни билан ҳам изоҳлаш ўринили.

Таъкидлаш даркорки, аёлларни фаоллаштириш борасида кўпроқ хотин-қизларнинг ўзига мойил бўлган мухит ичинада бевосита педагогик таъсир кўрсастилиши катта ахамиятга эгадир. Ушбу фикр Фармонда иллари сурилган бўйл, жойларда ўзини ўзи бошкарни орнагани таркибида педагог-тарбичи ўргина диний маврифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи лавозими кириттиди. Бу ўргина эса, Президент таъсири билан айтганда, энг фаол ва маърифатли, етакчилик хусусиятларига эга, ортидан кўпчиликкен етаклашга кодир, маҳалладошлиари орасида хурмат қозонган гаёллар танланниши зозим эди.

Аксарият махаллаларда ушбу вазифага кўп йиллик педагогик ва хаётӣ таҳрибага зга муносиб номзодлар таинланди ҳам. Кўзланган мақсадга эришилмагани боис республика ишичи гуруҳ тавсиясига биноан 181 ва махаллада ушбу ўйналишдаги кадрлар кайта аттестацияндан ўтилизди ва биринчи навбатда айнан ташкилотчилик кобилияти устун келган мутахассислар бу ўринга муносиб деб топилди. Ўтган йил якунларига кўра эса «Хирмонтепа», «Мехржон», «Кичик Хирмонтепа», «Бўстон», «Корасарой», «Пахта», «Ачабод» ва Лутфий, Фирдавсий, Мирзо Улуғбек махаллалари маслаҳатчилари фаолияти мақтова лойик бўлди. Бундай хулоса маҳсус тузиљган иши комиссияси томонидан Собир Раҳимов, Мирробод, Сергели, Юнусбод туманларидаги айрим махаллалар фаолиятини таҳлил этилиши натижаларига кўра чиқарди. Ҳақиқатан ҳам, қўчпичлик маслаҳатчиларнинг иш таҳрибаси таҳсинга сазовордор ва энг муҳими, уларнинг мақсадли олиб бораётган ишларидан ахолининг воқифлиги кувоналири хотол. Бироқ, комиссия аъзоси, шаҳар хотин-кизлар кўмитаси раиси ўринбосари Сайда Аъзамхўжаева таъкидлаб ўтганидек, яху якуний мақсадга эришилди, дейишга анча вақт бор, бунинг учун биринчи навбатда биргалиқда, махалланинг кўллаб-куватлаши остида ҳал этилиши мумкин бўлган барча сиёлатий муаммолар қамраб олиниши ва бу борада ўта эҳтиёткорлик лозимлигини ҳам унутмаслиқ керак.

Бундан ташқари айрим маҳаллаларда, масалан, Сергели туманида оксоколлар томонидан янги сайланган ўз маслаҳатчилига нисбатан ҳеч қандай эътибор берилмаётгани ҳам аниқланди. Бу эса, ўз навтида, баъзи кўрсаткичларга салбий таъсир кўрсатни, хусусан нобокил оиласалар масалалари ҳад этиши шунча она ва болалар саломатлиги даражаси да пасайиб

Мағнавият**НАВОЙХОНЛИК
КЕЧАСИ**

Республика рақс ва хореография олий мактабида мұмтоз адабиеттимиздин улуг вакилари Алишер Навоий ва Захиридин Мұхаммад Бобур тауаллудлары мұнусабаты билан адабий-бадий кече бўлиб ўтди. Мазкур тадбир рақс ва хореография олий мактаби маъмурияти, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати рақс ва хореография олий мактаби бошланғич ташкилоти, маънавий-маърифий соҳа мутасадидлари ташаббуси билан ўтказилди.

Тадбирда иштирок этган Xalqaro Bobur жамғармаси раиси Зокирон Машрабов, адабиёттунос олим Сўйима Фаниева, филология фаннлар доктори, профессор Афтонидин Эркинов, шоира Фарида Афрузларининг чиқишилари йигилгандар катта таассурот қолдиди.

Кечада З.Машрабовнинг Алишер Навоий ва Мирзо Бобур ижодий меросини ўрганини юзасидан қилинаётган ишлар, С.Фаниевнинг Навоий робойларни, А.Эркиновнинг улуг шоир асарларини ўрганища адабиётшуносларимиз илмий тадуқиқотларни изчилки билан давом этиришлари лозимлиги хакидаги маърузалари тингланди.

**БАРХАЁТ
ОЙБЕК**

XX аср ўзбек адабиётининг ирии вакилларидан бири, атоқли адаби, академик ёзувчи Ойбек таваллудининг 100 йиллигига бағишланган тадбирлар республикамизнинг турли гашаларидан бўлиб ўтмоқда.

Ана шундай тадбирлардан бирни Собир Рахимов туман ўқимлигидан ҳам бўлиб ўтди.

Туман ўқимлигига, «Маънавият ва маърифат» марказининг туман бўйлами, жамоатчилик вакиллари ташаббуси билан ўтказилган мазкур тадбирда Ойбек ижодининг адабиёттимиз ва маънавий меросимиздаги аҳамияти, адабиётнинг тарихий ва замонавий мавзуларда яратган хикоя, кисса ҳамда романлари нигматидан ўтказилганда ўрни бекиёл ўтказилди.

Тадбирда ўзбек Миллий академик драма актёrlарининг Ойбек асарлари асосида саҳнадаширилган бадий саҳна-чиқишилари намоиш этилди.

**ДАВРА
СУҲБАТЛАРИ
ЎТКАЗИЛДИ**

Бугунги кунда ёшлар ўтасида диннинг моҳиятини тўғри тушуниши, келажак ворисларининг бу борадаги билим ҳамда кўнникмаларини тўғри шакллантириши борасида катор ишлар амалга оширилаётганини мамнуният билан таъкидлаша мумкин.

Айниқса, жамоат ташкилотлари, давлат идоралари, олий ва ўрта максус ўкув юртларида ўтказилётган бундай тадбирлар ўз самарасин берадигани сир эмас.

Яқинда Тошкент Ислом университетининг Нурали Ризоколов, Азamat Begaliyev, Ихтиёр Bобоназаров ва Фазлидин Сувонов каби бир катор иқтидорли талаба-ёшлилари Жиззах вилоятининг Арнасой, Дўстлик туманларида, шаҳар коллеж ва лицейлари, ҳарбий қисмларида «Дин ва ёшлар» мавзусидаги амалий давра сұхбатлари ўтказиб кайтиши.

Тадбир иштироқчилари диний экстремизм, турли диний оқимларининг асл моҳияти ҳакидаги ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олдилар.

Хумоюн АЛИЕВ

Фармон ижроси йўлида**МАҲАЛЛА ФАОЛЛАРИ
ЖОНКУЯР БЎЛСА...**

Маълумки оила жамиятнинг асоси бўлса, аёллар ана шу асосининг таиничидирлар. Истиқолимизнинг ўтган даври майданида аёлларимиз ижтимоий-иқтисодий ва маънавий соҳаларда жамият тараққиётига катта хисса кўшиб келмоқдалар.

Президентимизнинг 2004 йил 25 майдаги «Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси фаoliyatiни кўллаб-куватлаш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ти Фармонидан сўнг, айниқса маҳалла хотин-қизларни ўтасида катта бир жонланиш юзага келгани ҳамда аёлларининг фоллиги янада ошганлигининг гувоҳи бўлмоқдамиз. Бугунги кунда Фармон ижросини тъминлаш максадида хотин-қизлар кўмита-

да ҳам энг аввало оиласи мустаҳкамлаш, хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, аёллар муаммоларини ўрганиш ва бартараФа этиш, хусусан оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза килишига катта аҳамият бўлмоқда. Шунингдек, хотин-қизларнинг маданий-маънифиий онгнини юксалтириш максадида кўллаб маънавий-маърифий тадбирлар, танловлар, қизиқарли учрашувлар ўтказиб келяпмиз. Бундан ташқари маҳалладаги аёлларнинг маданий дам олишларини ташкил килиб театр ва музейларга боришлини ўчштиряпмиз. Ўтган йилнинг деқабре ойда маҳалланинг 200 га якин аёллари билан Ўзбек Миллий академик драма театрининг «Кирмизи олма» спектаклини бориб кўрдик. Шу куни театрга маҳалламизининг табаррӯй ёшли кексаларини түғилган

кунлари билан кўтлаб совғалар тақдим этидик. Аёллар спектаклини томоша килиб, маданий ҳордик чиқарби яхши таасусуротлар билан қайтишиди. Шунингдек, маҳалламизизда байрам тадбирлари мунтазам ўтказилиб, кам таъминланган оипалар, кексалар, беморларга хайрли ёрдамлари кўрсатади. Шуни ҳам таъкидлаш жоизи, ўсиб келаётган ёш авлод ҳамда хотин-қизларнинг саломатлигини муҳофаза килишининг муайян йўналиши, бу — спорта, яни жисмоний тарбия алоҳида оҳамият беринишидир. Шу максадда маҳалламизизда Сиҳат-саломатлик илии муносабати билан хотин-қизларни спорта жалб этиб, январь оидан бошлаб согломлаштириш гурухини ташкил этидик. Маҳалламизидаги болалар ва ўсмилар спорт мактабида ташкил этилган ушбу гурухга маҳалладаги 30 га якин хотин-қизлар азъо бўлиб, хафтада иккى марта ўтказидиган согломлаштириш машғулотларига катта қизиқиш билан катнашишмокда. Улар спортнинг гимнастика, шейпинг,

стол тенниси, баскетбол, волейбол, шахмат-шашка турлари билан шугулланышмода. Согломлаштириш машғулотларидан оддин аёллар аввало шифокор кўригидан ўтиб саломатликларини назорат килиб борадилар. Олиб борилаётган барча тадбирларда маҳалланинг жонкүяр, фаол аёлларидан Раъно Рахимбекова, маҳалланинг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия бўйича маслаҳатчиси Матлуба Мухитдиноваларнинг хиссалари катта бўлмоқда. Албатта, Фармон ижроси йўлида келгусида киладиган ишларимиз ҳам бисёр.

Дарҳаққат, маҳалланинг ободлиги, осоиштаги, тутивлиги ва меҳр-оқибатлигига кўп жиҳадан маҳалланинг оскоқоли ҳамда хотин-қизлар комиссияси раиси, шунингдек, фаолларига боғлиқ албатта.

Биз Беруний номли маҳаллада олиб борилаётган ибратли ишларни кўриб, гувоҳи бўлдик. Орамизда мана шундай маҳалла жонкүярлари кўлайтиб борса, албатта маҳалларимиз ҳам, она юртимиз ҳам янада обод ва фаровон бўлиши шубҳасиз.

**Дилором ИКРОМОВА
СУРАТЛАРДА:** Беруний номли маҳалладаги согломлаштириш гурухида машғулот жараёнидан лавҳалар.

**Тоҳир Нигматуллин
олган суратлар.**

ларидаги, маҳаллаларда кенг кўламдаги самарали ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Собир Рахимов туманинага Беруний номидаги маҳалла хотин-қизларни ўтасида олиб борилаётган ишлар, маданий-маърифий тадбирлар диккатни сазовор бўлмоқда. Беруний маҳалласи тумандаги наунали маҳаллалардан саналиб, аҳолининг кўлчилигини зиёллар ташкил килиди. Маҳалла энг осоишишта, тинч, файзи, обод, энг асосиси, меҳр-оқибати, саҳоватли қишилари билан алоҳида ажralиб туради. Яна шундай айтиш жоизи, маҳалла диний, маърифий, маънавий, аҳлоқий тарбия масалаларига жиддий ўтказилган.

Дарҳаққат, бугунги кунда Юртбoshimiz Farmonlariining moҳияti хотин-қizlarni oiplada va jamiatni miyksida ўz akliy salohiyatlari va maъnaviy imkoniyatlarni tula roʻbiga chiqarishi, maъnaviy madaniyati kutariishi, oiplaviy sportni rivojlanterishi orqali xar bir oiplada soғlom turmush tarzini shakllantirishi va boşqa masalalarga qaratilganidir, — deydidi Beruniy nomli maҳalla хотин-қизлар komissiyasining raissi Matluba Nigmatulova. — Shu makсадda bizning maҳallamiz-

тақдим этилди. Эфир телевизyonlari sekцияsidan CTB teleradiokompaniyasi Badiy kengashi raissi

ning kasb maҳoratini oshirish, teletarmoq aъzolari ўrtasida temelmaҳsulotlар almashinuvini йўлga kуйish

sinin oshirish, boşlovchilarin nytq madaniyatini ўstiриш va jurnalistlarining kabsib taygʻerligining yaxshiлаш учун radiouzatuvchilarining professioanal hamjamiatini taşısh etishiň taklif etdi. Kabel yuzatuvchilar sekцияsi «Kamalak-TV»ning texnik imkoniyatlariidan foidalanigan holda, uzbeq va horijkiy televakanallarining licenzialanган paketini kabel stediyaiga uzatishi loyihasini tasdiqlash taklifi biliidir.

Шунингдек, ассоциация аъзолари «Сиҳат-саломатлик Йили» давлат дастурини фаол ёритиб бориб бўйича ЭОАВМА дастурини тасдиқлаши.

Куннинг иккичи ярмида ассоциация аъзолари «Бунёдкор» teleklubida жойлашган «Эркин фикр» studiyasida «Баҳс» tok-shousunining navbatdagi soninini tasviriga tushirišda istirok etishiň. Ушбу tok-shou жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация va isloҳ etishiň nodavlat elektron OABning roli» mawzuсидаги anjumjan bўlib ўtdi.

B. Sharofov, radiouzatuvchilar sekцияsidan «Navrız-Media» direktori A. Xakiyev, kabel yuzatuvchilar sekцияsidan «Ўзбекистон kabel sistemalari» direktori I. Xamidovlar sўzga chiqardi. Эфир teleuzatuvchilar sekцияsi HTT signalari xuduidiy telekompaniyalar studiyalariga янги рақамli texnologiyalar orqali sifatli va samarali uzatiš, telejurnalistlar

loyiҳasini takdim etdi. Radiouzatuvchilar sekцияsi ЭОАВМА қoшида «Radio Klub» nodavlat-notizhkorat tashkilotini tasyis etish orkali ijtimoiy aҳamiyatiga eга radioloyiҳaharliani amalga oshirishida hamkorlikda faoliyat joriyoti, licenziyaga eга milliy va horijkiy musiқiy makhsumlotlarning umumiy fondini yaratiš, shuningdek, radioeshititrişlarining badiy saviya-

Анжуманлар**ЗАМОН БИЛАН
ҲАМНАФАС**

Шахrimizdagи «Dedeman silk road» meҳmonxonasi-da 50 ta nodavlat teleradiostanziyalari raxbarlari ishtirokida Ўзбекистон Elektron omvaviy axborot vositalari milliy asosiyasi (ЭОАВМА) tashabbusi bilan «Жамияtни demokratlaştirish va янгилаш, mamlakatni modernizatsiya va isloҳ etishiň nodavlat elektron OABning roli» mawzuсидаги anjumjan bўlib ўtdi.

B. Sharofov, radiouzatuvchilar sekцияsidan «Navrız-Media» direktori A. Xakiyev, kabel yuzatuvchilar sekцияsidan «Ўзбекистон kabel sistemalari» direktori I. Xamidovlar sўzga chiqardi. Эфир teleuzatuvchilar sekцияsi HTT signalari xuduidiy telekompaniyalar studiyalariga янги рақамli texnologiyalar orqali sifatli va samarali uzatiš, telejurnalistlar

(Ўз мухбиримиз)

Кўхна тарихимиз, миллий қадриятларимиз, буюк ажодларимиз ҳақида гапирганди, биринчилардин бўлиб узуг мутафаккир шоир Алишер Навоий ҳазратлари кўз олдимизга келади. Чунки, бу мұтабар зот мұллатимиз шарафини кўкларга кўтартып, юртимиз довругини бутун оламга тараним этган.

Ислом КАРИМОВ

УМРИ БОҚИЙ МУТАФАККИР

«Ахли фазл ва ахли хунарга Алишербекча мұрабабиев мұқаввий маълым эмаским, харгиз пайдо бўлмиш бўлгай. Устоз Кулмухаммад ва Шайхи Нойи ва Хусайн Уйдиким, созда саромад эдилар, бекнинг тарбияти ва тақвияти била мунча тараккӣ ва шукрат килидлар. Устоз Бехзод ва Шоҳ Музаффар тасвирда бекнинг савъи ва эхтимоми била мундок машҳур ва маъруф бўлдилаар. Мунча бинойни хайрким, ул киди, кам киши мундокка мұваффак бўлмиш бўлгай.»

Захиридин Муҳаммад БОБУР

Эрур сўз мулкининг қишишарсони, Ҳусравишини. Дема Ҳусравнишонким, қаҳрамони, Эрур гар чин десанг соҳибири. Ҳусайн БОЙКАРО

Турку Ажаму Арабда айём, Ҳар шоира вермиши бир ком. Үмишиди Навоий сұхандон Манзури шаҳаншохи Ҳурсон.

ФУЗУЛИЙ

Оғаҳий, ким топқай эрди сози назмингдин наво, Баҳра гар йўқтур Навоийнинг навосидин санго. ОГАҲИЙ

Алишер Навоий ўзбек халқининг буюк санъаткори. Алишер Навоий табиатан инсонпарвар бўлиб, бунинг устига у етук тарбия кўриб, олим ва мутафаккир санъаткор, файлсафу ви сиёсий арбоб бўлиб етишиди.

Садриддин АНӢӢ

Алишер Навоий номи ва ижоди тарпи саҳифаларига, башарият юрагига зарҳал ҳарфлар билан ёзишгандир.

Эдуардас МЕЖЕЛАЙТИС, Литва шоири

Мир Алишер наърасига Акс-садо берди жаҳон, Шеърият мулкода бўлди Шоҳу сұлтон ўзбегим.

Эркин ВОХИДОВ

Навоий фақат гениал мутафаккир ва буюк шоиргина эмас, балки том маънодаги инсон, ўз халқини эхтирос билан сувеби олам ҳам эди. Бундай одамларнинг умри бокий бўлади.

Навоий ижодиёт музей экспонати, тарих парчаси эмас. У барҳаёт ва бундан кейин ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам буюк фарзандининг мукаддас хотирасини хурмат килиб, унинг ижодини хормай-толмай ўрганиши ўзбек халқининг виждоний ишидир.

Е.Э.БЕРТЕЛЬС, рус шарқшунос олими.

ОЙБЕК

НАВОЙИ

(Достондан парча)

Тафаккурни узди шу шами:

Ёш мулозим чиройли саси:

— Рұхсат тиілар иккى мусофири.

— Мен мамнұнман, кирис, - дер шоир.

Иккى йигит — қозондан салла,

Эски түллар олача — мalla.

Юзларига мушкул сафар из

Солған улар орик ва рангис.

Улар кўйиб кўлни кўкисига

Туришарди ҷол ҳузырида.

Шоир кўзи сўрайди савол,

Бирни баён этар хол-ахвол.

— Сиз меҳрибон, панохингизга

Сигнамиз, минг қуллук сизга.

Биз факирлар толиби им,

Самарқанддан чидик, биз етим,

Гоҳ эшакда, гоҳо пиёда...

Ҳайрат берди сизнинг остона.

— Ҳайратининг үчин оғарин!

Мадраса, жой, нафақа тайин.

Уларга йўл бошлар мулозим.

Сўнг йигилар нуктадонлар жим.

Фан, санъатнинг гуллари бутун

Тўпландонди сұхбати учун:

Бир кўп шоир, бир кочча олим,

(Муаррих ҳам табиб, мунажжим)

Нече машҳур мусикийшунсо.

Уч-турғи ҳофиз, киборларга хос.

Афлотун ҳам Арасту фикри,

Нече олим, қаҳрамон зикри,

Фалсафадан "илми ром" гача

Мавзу бўлар мубоҳасага.

Гузал бир байт ёки руబий

Канча чўзар мунюқишани?

Бахсни кесар ора-сурада.

Ҳар хил ҳазил ва мутойиба.

Зўр қаҳқаҳа учади бир зум,

Устод юзи тўй табассум.

Кўп майл этар латифа сари,

(Кошчи бўлса Мулла Биноий!)

Сўнг машшоклар, ҳофизларга тал.

СЎЗ МУЛКИНГ СУЛТОНИ

Ўқилади форс, туркий ғазал.
Мажлис завки етади авжга.
Қуялар чалар шоир-бастакор
Фикр топар сехрли диёр...

МУБОРАК МАКТУБ

Навоий бобомиз турли шахсларга ёзган мактубларини келгуси авлодлар учун авайлаб асрарлар, рисола шаклида бизга колдиргандар. Бу мактубларда шоирини ҳақиқий инсон ва аллома ижодкор сифатидаги киёфаси яққорлар, намоён бўлади. Куйидаги мактуб Ҳусайн Бойқаро салтанатининг олий-рутба амалдорлар Амир Ҳожа Афзалидин Муҳаммадга ва Ҳожа Шаҳобиддин Убайдуллоғага насиҳат тариқасида битилган. У ярим аср оддин форс тилидан П.Шамсиев томонидан таржима килинган.

«Хурматли бирорад ва суккул фарзандга!»

Муштоқлик соломининг адосидан сўнг мальум қиласиз, инсоннинг мартаба ва катталикни севиши табиийдир. Бу ишда нағири ихтиёриксиз ва қишининг сезигиси уни эгаллаш билан шуғулланниши талаб қилид; мансабнинг хосияти фафтили ортириувчи ва ҳукмдорнинг маст киливчи илтифоти ҳуш олувчи ва шундай қишига ҳалқининг иши кўп тушади. Бундай қишининг ҳушёри билишни жуда оғизли.

Алишер Навоий таваллуд топган кунга 564 йил тўлди. Зоро, буюкларнинг ёши йиллар билан эмас, асрлар, балки мингийилликлар билан ўлчанади. Бу орада неча-неча салтанатлар заволга юз тутди, неча яни давлатлар пайдо бўлди, дунё ҳам, инсон ҳам ўзгарди. Аммо Навоий ижодидан қадри асло камаймади. Ҳар авлод ундан ўзи учун кимматли фикр дурданаларини топа билди.

Хуласа: нағири пок ва алии соғим кимса ва мастилардан ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хуласа: нағири пок ва алии соғим кимса ва мастилардан ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хуласа: нағири пок ва алии соғим кимса ва мастилардан ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, расвободигандан дўйистар ҳам шармандадир; оғизларни таъжужуб ва ҳайратдадирлар.

Хоҳиши ёзганда ҳам яшияди. Шунинг учун ҳам барча ташкил этишига келиб ўзимларни көлмай, рас

Шарқ дурдоналари

Оз-оз ўтганиб домо ёнлар...

• Инсон ўзини бошкапардан ортиқ, деб билмаслиги, ўзини акли, бошқаларни аклисиз деб тасаввур кимаслиги, ҳар қандай яхши ишин ўзига лойик ва ўзагарла га нолойик деб хисобламаслиги зарур. Этихтей бўлганин, буридан худбиник аломатларидир.

Хикмат: ҳар кимсага менси маслини назари билан қарама. Этихтим уларнинг кўриниши аянчи бўласда, вужуди одамийлик хислати билан лиммо-лимидир. Зеро, улуғлар: «Ҳар кечани қадр бил, ҳар ким кўрсанг Ҳизр бил», — деб бежиз айтмаганлар.

• Олимлардан Низомиддин ибн Хусайн айтади:

— Боборларимиз: «Сўзлаганинг кумуш бўлса, тек турганинг олтиндир», деганлар. Бунга қарашда ҳар ерда сўзламасдан жим ўтириша тўғри келади. Лекин боборларимиз, ўринсиз, маъносиз сўзлаганинг курбонга, тек турганинг яхшироқ, демокридилар.

Ҳар ишнинг ўзига одоби бўлгани каби сўзлашнинг ҳам ўлчови ва одоби бордир. Сўзга ёлғонни кўшиши, бирорнинг иззат-нафси га тегадиган сўзларни сўзлаш ва шунга ўзашаш ярамас сўзлар ўзгага зарар етказмасдан қолмайди. Шунинг учун донишмадлар: «Кўп ўйла, оз сўзла, сўзинг яхши бўлса сўзла, булмас тек тур, маъносиз олди-куди сўзлар сўзлашдан тилинги тий», деганлар.

• Арасту Ҳаким айтади:

— Майшатта етари молу давлатга эга бўлган киши ундан ортиқасини талаб кимасин, чунки унинг поёни йўқдир. Ортиқана талаб килган киши худа кўп фалокатларга дуч келади.

Алишер Навоий айтади:

Нече ким тўнинг риоят
бирла кийсанг, эскирур,
Чунки кийдиридинг бирорга,
эскимас тўн ул эрур.

• Мавлоно Жалолиддин Румий айтади:

— Эй биродар, агар баҳт-саодат исстасон, фурур, манманликтан ийрор бўл, ҳикматни сўзларни сокинлик билан тингла, тақабурлиқ, адоват, гинчалиқдан ҳазар кил. Ҳай-аламлар устиннинг яхши тарзлар, бу хужумларга ўз адабсизлигин сабабидир. Тарбиясиз, адабсиз одам алам, ҳасрат дарёсида гар, бўлади. Шунга кўра адаб нури билан ўзингни нурлантири, қалбинг пок бўлсин.

• Букрот Ҳакимдан:

— Ҳамма нарсадан кўра юкори хисобланган нарса нима? Кайси нарса ҳеч вайрон бўлмайди? — деб сўрадилар. Букрот Ҳаким айтди:

— Ҳиммат ҳамма нарсадан юкори туради. Адил биноси ҳеч вақт вайрон бўлмайди.

Байт:

Ҳимматингни тут баланд
эл олдида,
Ҳимматинг-ла мартабанг
бўлгай баланд.

• Олим-Фозиллардан Хурманинг айтади? Бир кария ҳар вақт ёшларга:

— Болаларим, ёшлини фанимат билинг, фақат ўйин, кулгу кайфу сафо билан ёшлини даврингизни зое этманг, ўйинг, ўрганинг, имли, хунарни бўлинг, агар ёшини даврингизда ўзингизни тутиб қолмасангиз, кейин қаттиқ пушмайон киласи, лекин фойда бермайди, — деб насиҳат киларди. Шу насиҳатларга амал килган ёшлар бахти-саодатли бўлдилар.

Зилзиланинг кучи анча кирқилган бўлсада, аммо у ҳамон ўқтин-ўқтин бош кубариди. Лекин ҳалкимиз табиатнинг бу ходисасига қарши мардановор курашар, у колдириган жароҳат изларини тезроқ бартараф этишига ҳаракат киларди. Ҳамма Тошкентта ёрдамга келганди. Ҳатта бавзи ҳамшахарларимиз, вилоят ва узок ўлкаларда яшовчи қардошларимиз ўзларининг шахсий жамғармасидан (майлида озми, кўпми ҳарна) Тошкент ёрдам Фондига маблуг ўткашибашга ошишишарди. Айниқса, улар орасида боячалар ва мактаб ўқувчиликнинг борлиги кўнгилга ажби бир таскини башшарлар, шундай меҳриблонлар бор экан, Тошкент яраси тезда битиб кетишига кишида ишонч хосил киларди.

Ўшандан зилзила мавзуси бош мавзуга айланди. Шоир ва ёзувчилар, умуман адабиёт ахлиниң дикват-этибори ҳам баҳамжихат ҳалкнинг шар мадоронворлик фазилатига каратиди. Ўша кезлари тезкорлик билан яратилган қанча-қанча публицистик мақолалар, давр ҳаҳрамонлари ҳакидаги очерклар, кисса, хикоя, баллада ва достонларнинг кўпчилиги ҳали-ҳамон оғиздан оғизга кўиб юради. Ҳозирги озод ва обод юртнинг болаларига ота-боболари кўрсатган жасоратлари уларнинг ўртуга бўлган фидойлинигидан дарак беради. Эсимда, ўшандан айниқса ўзбекнинг қадрли шоирни Эркин Вожировнинг «Палаткада ёзилган достони» кўлма-кўл бўлиб кетганди.

Тошкентнинг «Оқшом» газеталари эса бу воқеаларни изчили ёритар, шахримизда олиб борилаётган барча бунёдкорлик ишларидан ўз ўқувчиликнинг ҳалбардор килиб турарди. Айниқса шу кезларда газета матбуотнинг илғор жанри бўлган репортаж ва лавҳаларга кенг ўрин берганди. Тошкентнинг барча жойларида амалга оширилаетган куришишлар, фойдаланшига топширилган бинолар, шаҳарга келаётган бирорадлик ёрдамлари, янгишни пайдо бўлаётган даҳа ва мавзелар, бу ерда олиб борилаётган ободончилик ишлари газета муҳабирларининг назаридан четда қолмасди. Шу билан бирга газета танқидий мақола ва фельетон жанрига ҳам кенг ўрин берганди. Бу мавзуларда даврнинг муаммолари, юз берабётган камчиликлар, ҳайрли ишдан четда қолаётган бавзи ташкилот ва шахслар кескин танқид остига олинади.

Газетанинг кун ва ой сайн мавзу доираси кенгайтиб борди. Бу ҳоҳ адабиёт ва санъатда бўлсин, соҳи иктисолидётта ёки шаҳар хўжалигига, куришишларидан, ўз аксими бераби турарди. Жамоа газетанинг ранг-баранг мавзулар билан бойитиш, уни ўқувчилик дилига яхинроқ килиш, иложи борича бирохи хиллидан кочиш мақсадидан изланишдан чарчамади. Ўшанда «Оқшом» таҳририятида ишлаган фельетончи Усмон Юсупов (марҳум) шундай хотиралаган эди.

— Генерал бўлшини орзу кимлаган аскар аскарми, — дейишиади. Менинг ҳам матбуотнинг энг жанговар жанри хисобланган фельетонга кизишик бўлакча эди. Шу хавасим боғи турли газеталарда катта-кичик фельетон, жаҳвиян ва танқидий мақолаларим билан чиқиб турардим. «Оқшом» газеталари ташкили этилган кундан бошлабош, шу газетада иш бошладим. Бу менга ўзим севган фельетон жанрида қалам тебритишимга янада кенгрок имконият яратди. Буш мухарримизим эрзинмай барча мақолаларни бирма-бир кўздан кечириб чиқар, айниқса, танқидий мақолаларга ётиборни кўпроқ қаратарди. Шундай кунларнинг бирда бош мухарримизим ўйлаётганини айтишиди. Даҳрол хузурига шошидим. Ҳонаға кирсам у менинг янги ёзилган фельетоним билан танишаётган экан. Фикрини бўлмаслик учун стулларнинг бирордан индамайгина жой олдим.

— Бўлмайди, — деди у нюҳоти фельетонни охирига ўқиб чиқкац. Нафасим имчига тушиб кетди. Қанча машаққат чекиб ёзганларинг бир сўз билан чиппакка чиқиб турса алам килади.

— Нега сиз ҳамма нарсадан юкори туради. Адил биноси ҳеч вақт вайрон бўлмайди.

Газетхонларда «Оқшом»га бўлган қизиғи тобора ортиб борарди. Шу ѹйларни камнина Кирғизистоннинг ўш вилятига газетасида (университетни битириб ўйлланма би-

лан шу ерга келгандим) ишлардим. Ўзга бир реступлидак турсак ҳам ҳар куни газета дўёндикларидан «Оқшом»ни излардик. У оз миқдорда бўлсалада бавзи-бавзида вилоят матбуот дўконларига келиб коларди. «Оқшом» кўнимизга тегига көлса худи аёни миз ўғил тушиб бергандек кувонандарик. Уни таҳририятида навбатма-навбат ўқиб чиқардик. Агар Тошкентга бирор ходими миз хизмати сафарига борадиган бўлса, биринчи галда ундан «Оқшом» газетасидан олиб келишиш имтинос килардик. У бизга ҳар қандай қимматбахо сафардан ҳам азизи.

Газетанинг бу қадар довруг қозонишида бош мухаррирнинг иккни қаноти бўлган — «Оқшом» газеталари бош мухаррирнинг ўринбосарлари Ҳайдарали Иброҳимов, Владимири Тюриков ва масъум котиблар Турғун Авазов, Дмитрий Теплов ҳамда бўлим мухаррирлари Усмон Юсупов, Надежда Панникшиналарнинг ҳам ўзига хос муносиб ўринлари бор эди. Шу каби забардаст журналистлар башчилигидан жамоада яратилган башхамзатлик, ахиллик, бир оила фарзандларидек бир ёқадан бош чиқариб ишлаш

рим ҳақида бирор мақола ёки сурат чиққанини билб қолсан газеталарнинг мана шу сонларни кўз корағимидаги саклаб кўйман.

Мехрибонлик уйи тарбиячиси Максуда Эгамбердиева шундай хикоя қилиди.

— Мен севиб ўқийдиган «Оқшом»нинг эътиборли томони шундаки, у Мехрибонлик уйлари ҳақида, етим болалар тўғрисида теззет чиқиш қилиди. Газета ҳар сафар давлат болалари бизнинг ҳаммамизнинг болаларимиз эканлиги, етимликнинг оғир изтироблари ҳақида ёзганида кўзимга ёш келади. Ҳозирги кунда ҳам бу газета ўзининг узок љиллик ана шу анъанаига содик қолмокда.

Бош мухаррирнинг қизик бир одати бор эди. У одамларининг иктидорига яраша баҳоларди. Таниш-билишиликнинг ўзига борасиди. У билан ҳамкорликда ишлаши билбильмадаги баргини кенг очавермасди. Уларни айстоди синовдан ўтказгандан кейин ё эса, ё йўқ деган кескин жавобни берарди. У ўз кучига ишонган, қаламига айстоди содик бўлган иктидорига эгаларининг ишга қабул киларди. «Оқшом» газеталари даргоҳида ишлаши истагидаги бўлган не- не касб ёзалири келиб кетишмади. Улар ўзларининг қайсиздирномакбул хислатлари билан бош мухаррир синовидан ўтмади. Уларнинг ҳозирда ёзб ғонгларни ҳам армони ушалмагандан азият чекиб юришсада, Саъдулла ақанинг ўзига хос синчковлигига тан беришида.

«Оқшом» фахрийи Абдуллоҳид Обидхўжаев шундай эслайди.

— Газетамиз сафи иктидорли журналистлар билан тўлиб бораётган бир пайт эди. Олдимга бир вақтлар Ўзбекистон телеграф агентлигига (хозирги ўзба) биз билан бирга ишлган Солик єўқубов кириб келди. Қадрдомизмиз билан кучо очиб киришдик. Ҳол-аҳвол сўрашдик. Шунда у яқинда армия сафидан қайтиб келганини, ҳали ҳеч каेरга ишга жойлашмаганини айтиб колди. «Бизга ишга келинг», дедим. Шароитни тушунтиридим. У шу ерда ишлаши майлилик билдири. Бу ҳақда бош мухарримизга айтиб колди. Шунақа, «Оқшом»бон кадр борлигини, у аввал ҳам ўзТАГ ва «Ўқитувчилар» газетасидан ишлаши анча тажриба ортирганлангигина айтидим. Саъдулла ака сўзимин тинглаб туриб, «Майли келсин, гаплашмасиз» деди. Даҳрол бу ҳақда Солихонжон ҳабар килдим. Келди. Бош мухаррир билан сұхбат киска бўлди. У отдий ходим бўлиб ишга қабул килинди. Мана шу йигит ўтиб ўйлум мудири, кейинчалик эса (йиллар ўтиб) бош мухаррир ўринбосар даражасига кўтирилди. Шундай Саъдулла Кароматовнинг кадр танлашдаги қобилияти ва сезувчанлигига қойил колганиман.

Изланувчи кадрлар сафи ортиб борган сари газетанинг мазмун ва мундарижаси ҳам боїб борди. Ахил жамоа «Оқшом»нинг бугунги сони кечагисидан ҳар томонлама кизиқарали чиқишига ҳаракат киларди. Янги янги бўлган ордерларни ташкилайди. Газета таҳтинига ҳаётни ўзидан ортиб борарди. Улар макалаларни, турли тилинига ўзидан ортиб борарди. Газетанинг кўзимига ўз келди. Буш мухарримизга кандай миннатдорчилек билдириши билмай колдим. Шундай таҳтири менга шунақа меҳригили одамлар орасидан ишлашини насиб этганидан бенихоя курсадан бўлдим.

Албатта қайси нашрнинг обрўйи баланд, у ўқувчил тилига тушиб, диккатини ўзига тортган бўлса ўша ерга журналистларнинг интилиши ҳам кучни бўлади. Шундай нуғузли газетада ишлаш касаба галабарининг орзусига айланади. Жамоатчи мухбирларнинг ҳам сони ўз-ўзидан ортиб борарди. Улар мақолаларни, турли ўйналишлар бўйича чиқишиларни айдан оғиздан ортиб борарди. Газета таҳтинига ҳаётни ўзига тортади. Янги янги руҳин, ҳоҳ, ишонинг, кувонганимдан кўзимига ўш келди. Буш мухарримизга кандай миннатдорчилек билдириши билмай колдим. Шундай газетада ишлаши анча тажриба ортиб борарди. Мана шу йигит ўтиб ўйлум мудири, кейинчалик эса (йиллар ўтиб) бош мухаррир ўринбосар даражасига кўтирилди. Шундай Саъдулла Кароматовнинг кадр танлашдаги қобилияти ва сезувчанлигига қойил ўтишиб кифоя.

Газетанинг навбатдаги сони мухокамаси кизигин борарди. Шунда жамоадошлардан бирни рамзий маънодарни борини топиш кераклиги, у шаҳардада бутун икчилик камичилларни ойнадек бўлди. Шундай киритиб ўтиб келишини киритиб қолди. Кимдир «Башаранг қийшик бўлса, ойнадан ўпкалама» деди. Бирор «Ўйк» бўлмайди, башка газеталар аллақачон бу руҳни ишлатиб бўлган, деди. Яна бирор удеи, бирор удеи. Шунда Усмон Юсупов турбид: «Саксон ота шаҳар кезади, десакчи» деди. Ҳамма ўйланни қилиши. Кейинчалик у «Замоний», «Йўлчи сафар», «Ҳам куласиз, ҳам кусиз», «Тоживой тажанг» кўринишда ўз фоалиятини давом этириди. Ҳозирги «Зийрак бобо шаҳар кезади» ҳам ўша саксон отанинг давомчиси десак хато бўлмайди.

Йиллар ўтаверди. «Оқшом» сафи иктидорли журналистлар билан кенгаётварди. Улар орасида ўтқир Ҳошимовдек забардаст ўзувчи, Тўлкин Расуловдек заҳматкаш каламкашлар, Алиназар Эгамназаров, Шароф Шералиев каби билимдан журналистлар бор эди.

Махмуд КОМИЛЖОНОВ

Йилин сабоси

«Оқшом»НИНГ ЎТГАН КУНЛАРИ

ИККИНЧИ ҲИКОЯ

ана шундай соглом ижодий мухитни пайдо килганди.

Бош мухаррир иш юзасидан қаноти қанчалик қаттиқўл, талаҷоч бўлмасин ҳаётда ўта меҳроқибати эди. Айниқса, унинг бу хислати жамоа азовларининг яхши-емон кунларидан яққол кўзига ташланиб турарди. Бу ҳақда ўзувчи Ҳайтоб (Машъал) Ҳакимов (марҳум) шундай эслайди.

— «Оқшом» иккни ўшга қадам кўйлан ўйлари эди. Олдимга бир вақтлар Ўзбекистон телеграф агентлигига (хозирги ўзба) биз билан бирга ишлган Солик єўқубов кириб келди. Қадрдомизмиз билан кучо очиб киришдик. Ҳол-аҳвол сўрашдик. Шунақа, «Оқшом»бон кадр борлигини, у аввал ҳам ўзТАГ ва «Ўқитувчилар» газетасидан ишлаши анча тажриба ортиб борарди. Улар макалаларни, турли тилинига ўзидан ортиб борарди. Газета таҳтинига ҳаётни ўзига тортади. Мана шу йигит ўтиб ўйлум мудири, кейинчалик эса (йиллар ўтиб) бош мухаррир ўринбосар даражасига кўтирилди. Шундай Саъдулла Кароматовнинг кадр танлашдаги қобилияти ва сезувчанлигига қойил ўтишиб кифоя.

Газетанинг навбатдаги сони мухокамаси кизигин борарди. Шунда жамоадошлардан бирни рамзий маънодарни борини топиш кераклиги, у шаҳардада бутун икчилик камичилларни ойнадек бўлди. Шундай киритиб ўтиб келишини киритиб қолди. Кимдир «Башаранг қийшик бўлса, ойнадан ўпкалама» деди. Бирор «Ўйк» бўлмайди, башка газеталар аллақачон бу руҳни ишлатиб бўлган, деди. Яна бирор удеи, бирор удеи. Шунда Усмон Юсупов турбид: «Саксон ота шаҳар кезади, десакчи» деди. Ҳамма ўйланни қилиши. Кейинчалик у «Замоний», «Йўлчи сафар», «Ҳам куласиз, ҳам кусиз», «Тоживой тажанг» кўринишда ўз фоалиятини давом этириди. Ҳозирги «Зийрак бобо шаҳар кезади» ҳам ўша саксон отанинг давомчиси десак хато бўлмайди.

Йиллар ўтаверди. «Оқшом» сафи иктидорли журналистлар билан кенгаётварди. Улар орасида ўтқир Ҳошимовдек забардаст ўзувчи, Тўлкин Расуловдек заҳматкаш каламкашлар, Алиназар Эгамназаров, Шароф Шералиев каби билимдан журналистлар бор эди.

Троллейбус ҳайдовчиси Александр Лавров шундай эслайди:

— Тошкентнинг «Оқшом» газеталари билан танишадиган 25 ўзим эдим. Мен ҳар иккага газетанинг нашрлари билан мунтазам танишиб бораман. Ўнда ҳамкасларидан

Шуракаси ҳам
бўлади
**ФАРОЙИБ
ХУКМ**

1437 йилда Берн ахолиси вилоятдаги дехончилик ва бодорчилик ишларига катта зарар етказётган фанда Inger аталувчи кўнгизлар устидан айномона ёзиб, уни Лозанна ва Вифслибург епископининг мұқаддас қозихонасига топшириди. Козилар химояталаф Берн ахолисининг шикоятини ўргангач, айбордларни бир хафтадан сунг кундузги ролла-роса соат бирга қозихонага чакиришида ву бу хукм ана шу кўнгизлар яшаётган далалар, боғлар ва ултожорларда ўзинтириди.

Бирок ярамас кўнгизлар қозихона га ўзлари келишлари ўрнига фақатина химоячилари бўйлган — адвокат Жон Ферродзани «жўнтиш» билан чекланишид. Ростини айтганда, Лозанна епископининг қозилари ҳақиқаттаба ву пора олмайдиган ҳалол қозилардан эдилар. Улар жиноячиларининг қозихона га мутаганликларидан катъий назар «ишини ўша адвокат иштирикода кўриб чишиб, жиноячилар кўнгизларни айборд деб топди ва маана бундай хукм ёзилди:

— «Биз монферредик Бенедикт, Аллоҳ, талонинг курдати, Мұқаддас хос байроғи, Ота, ўғил ва руҳининг шарғида иттифоқи номи ва адолатига таяниб улар туфайли ўзимизга теккан адолат китобининг мұқаддас оят ву сураларига асосланып айтамизи, Берн шаҳри фуқаролари томонидан бизларга тақдим этилган шикоят айномаларидан кўрсатилган кўнгизларнинг жиноячиларни хакку рост. Бу ярамас маҳмудлар айни жиноячилар ву зараркундадалик максадларида, Берннинг дала парини боғларни ву ўтложларини кун сайнай кўришиб, ахолига катта зарар етказмоқда. Бу ҳам хакку рост ву жиноячилар кўнгизларнинг химоячиси адвокат Жон Ферродзанинн уларни оқлаш учун кўрсатган далиллари мутлако ахамият касб этимайди. Мұқаддас учлик — Ота, ўғил ва руҳларнинг бирлиги ву уларнинг Олий адолатлари номидан хукм қиласмиш:

— Жиноячилар кўнгизлар ушбу хукм чиқиши билан дарҳол ўзлари талончилик ва зараркундадалик билан яшаётган жойларини ташлаб Берн тупроғидан чишиб кетсинлар;

— улар бундан сунг қаерда яшамасинлар инсон зотига зарар етказишдан тийилиб юришларини катьянга буюорман! Епископ Бемидикт».

Қозилар хукмини интизорлик билан кутаётган ахоли уни жуда катта хурсандчилик билан кутиб олдилар. Бирок уларнинг хурсандчиликлари узоқка чўзилмади. Негаки худо бехабар, безбет ва маразлиқ узок љиллар давомидан конконига синиг кетган кўнгизлар Олий даражали мұқаддас ҳукмга парво қиммат ўз љинларидан қолиб, зараркундадаликларини давом этиравердилар. Жонидан тўйган ахоли яна бир неча бор кўнгизларни инсоғфа кептириш ве ёки уларни тегисли қонун ўйли билан жазолашга итилишлари натижаси бермагач, охири чөрковка маҳсус жарима тўлаб кўнгиз кирғингиза ижозат олишибигина улардан кутулишиди.

Тарихда шунгаг ўхшаш ишлардан янга бир ажойиб Европанинг машхур қадимий илмий маркази Гейдельберг шахидаги зулукларга карши кўзегатилган иш эди. Бу суд ҳукми суд залига келтирилган жуда кўп миқдордаги зулукларга ўқиб эшигтирилган. Улар (зулуклар) шундан кейин ёз жойларини уч кун ичада ташлаб чишиб кетишмагач, яна қайтадан қозихона га келтирилиб, эндиликда сўзсиз ўз жойларини ташлаб чишиб кетишга қасамёд килдирилган.

Бу кутлуг даргоҳнинг илм даргалири, профессор, ўқитувчилар жамоасининг фан ва таълим соҳасидаги салоҳияти, нуғузи ибрагилидир. Университетнинг буругни талабалари илм да ҳам маълуму машҳурdir. Улар яратган илм-фандати янгиликлар нуғузли олий ўкув юрглар илмий салоҳиятининг ривожига ҳам ҳисса кўшиб келмоқда. Ўзбекистон Миллий университетининг риошаси ҳам оғизи келмоқда.

Биз ҳаётимиз давомида инсонларга яхшилиғ қилиб, кўлдан келганича муруваттаги кўрсатувчи саҳоватпеша ҳалқимиз. Устозлик мақоми эса беназир қалб қўри ила ёшларга бир умр илм бериши, тарбия сабоқларини қалбига сингдиришдек олижаноб касб эгасига оид. Президент Ислом Каримовинг 2000 йил 28 январдаги «Тошкент Давлат университетига «Ўзбекистон Миллий университети» мақомини бериш тўғрисида»ги Фармонига ТошДУ инфақат республикамиздаги, балки миңтақамиздаги илк ташкил этилган (1918 йил 12 май) замонавий олий таълим мусассасаси эканлиги таъкидланади.

Тетида илмий-педагогик кадрлар тайёрлашнинг ҳозирги ҳолати ву келажаги ҳақида ғурӯрларни мисол қилиш мумкин. Университетда 14 та ихтисослаштирилган кенгашда 31 та мутахассислик бўйича 9 та докторлик, 5 номоздлик юналишларида ҳимояларни ўтказиш имконияти бор. Докторантурада 16, аспирантурада 159 аспирант илмий иш билан шугулланмоқда. Замон талабаридан келиб чиқиб кейинги 5 йил ичада илм-фан ву мутахассисликларнинг янги қўраларини чукур ўзлаштиришга киришилди. Бир неча йиллардан бўён Миллий университетинг факультетлари аспирант, доктор ва магистрлари АҚШ, Англия, Голландия, Россия, Япония, Литва, Туркия, Германия, Жанубий Корея, Миср, Греция, Грузия, Қирғизистон, Украина, Чехия ву бошқа давлатлар билан ҳалқаро илмий алоқаларни мустаҳкамлаб, натижаларини сархисоб қилиб келмоқда. Яна бир асосий мазалани айтиб ўтмоқ лозим. Университет Ўзбекистон Фанлар академияси ву тармоқ институтлари билан илмий кадрлар тайёрлаш борасида ҳам ҳам-

корлик қилиб келмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг эртанги куни равнақи учун хисса қўшашттан илм даргоҳи ву унинг олимлари механика иншиотлари сейсмик мустаҳкамлиги институти билан, полимерлар кимёси ва физика институти билан, математика, астрономия, физика-техника институти билан, Ядро физикаси институти билан, бир сўз билан айттанди Фанлар академиясининг 33 та институтлари билан тармоқ институтлари билан ҳамкорликда фаолият олиб бормоқда. Албаттада иқтидорли, билимдан ёшлар — Миллий истиқоллини фарзандлари, эртанги куннинг эгалари ўқиш, яратиш, ижод қилиш билан биргаликда дам олиш, ҳордик чиқарышни маътириф ийлар билан олиб бормоқдалар. Талабаларнинг ётконалари яхши таъмирдан чиқарилди. Маънавият ву маърифат хоналари ташкил этилди. Китоблар, газета-журналлар уларга етказиб берилмоқда. Таникли олимуму-фузалолар, машҳур кишилар билан учрашувлар теззат ташкил қилиниб турибди...

Ҳозирги кунда университет жамоаси ўз олдига мамлакатимиз илм-фанини янада ривожлантириш, Кадрлар тайёрлашнинг ҳозирги таътиб таътиб этиш, мухтасар қилиб айттанди, XXI асрнинг баркамол ва замонавий билимларга эга авлодини тарбиялашдек хайри мақсадларни кўйган. Зоро, Юрбошимиз таъбилярни билан айтганда, «Юрт фарононлиги, келажаги мустақил Ўзбекистоннинг илм эгалири, корт ёшларни ву уларнинг гоявий онгининг шакллананиши»дир.

Биз Ўзбекистон Миллий университети раҳбарияти, жамоаси, олимуму фузалолари, талаба ёшларига ижодий камолот ҳамиша ҳамроҳ бўлишига тиљакдошмиз.

Азизахон ЗАЙНУТДИНОВА,
шарқшунос олима, журналист.

Мунахжим башорати

ХОҲЛАГАНИНГИЗ РЎЙ БЕРИШИ МУМКИН!

9 февраль, чоршанба

Ой тақвимининг биринчи куни. Бирмунча оғир ўтадиган кунлардан ҳисобланади. Турили кишилар билан мулокотларни бир қадар чеклаш, ҳар қандай можаролари вазиятлардан ўзни олиб қочиши, бегона таъсиirlардан эҳтиёт бўлиш, жанжал ва салбий эҳтиюслардан тийилиш тавсия этилади.

Автомобилингиз билан муносабатда эҳтиёткорлик талаб этилади: мабодо, машинатинги мотори тез ўт олмаса — эҳтиёт чораси сифатида уни минмай қўя қолинг. Бугунги оқшомни тинч-

осиёишта ва файзли ошёнда, гўзлар нарсалар ва ёқимли мусиқа даврасида ўтказганинг маъқул. Кўргазмаларни бориб кўринг, кинотаттра аниглини ўзини фильм томоша қилинг — хуласа, санъат оламида сайд этинг. Асабларини эҳтиёт килинг, ҳориб-чарчацдан тийилинг.

Мабодо, лоҳи чикәтиб, тўрваси нарсаларга тўла ёки челаги сув тўлдирилган одамни кўрсангиз — яхшилик аломати. Агар эшигингиз бузилиб қолса ёки кун давомида қўлингиздаги нарсани тушириб юборсангиз, бу —

йўқотиш ва сирларингиз фош бўлишидан огоҳлантиришидир.

Бу кечакорлик тушланинг асосан пул ва молмук билан боғлиқ бўлиши мумкин. Сув ёки жониворларни тушда кўриш ноҳушликдан дарак бўлса, тоғликка кўтарилиш ёки танга топши эса омадингиз келишига ишора.

Саломатлик борасида энг мухими — асабийлашманг ва зўрик барчарашдан ўзингизни асранг.

Бугун бошдан-оёқ янги, озода ва ёрқин либослар кий-

ишингиз кунни омади ўтказишининг сабаб бўлиши мумкин. Оқ, олтиннанг кийимлар кийиб, ҳар хил зеб-зийнатлар, узук ва бошқа тақиқлар тақнинг, кора ва кўк ранглардан нарироқ бўлинг.

Бугун:

— узоқ муддатта мўлжаланган муҳим ишни бошлаб юбориш;

— молиявий ва хизмат муммоларини ҳал этиш;

— бир ойлик ёки йиллик фаолиятингизга яқун ясад, оқилюна холосалар чиқариш;

— ойлада, жамоада ўзаро муносабатларни яхши йўлга кўйиш;

— энг эзгу режаларингизни сир тутиш;

худбинлигингизни намойиш этиш; компютер ва бошқа электрон техникалар билан бефарқ муносабатда бўлиш; гапга чечанлик қилишдан ўзингизни тийинг.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪПОНЛАР

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪПОНЛАР

Ҳўжалик ортиқувчи субъектлар раҳбарлари ҳамда тадбиркорлар диккатига!

Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика Кенгашининг Тошкент шаҳри бўйича ҳудудий комиссияси қошида «Ишонч телефони» фаолият кўрсатмоқда.

Сизнинг корхонангизда турли назорат органлари томонидан ўтказилаётган текширишларнинг қонунийлиги ҳақида шубҳалансангиз қуйидаги телефонларга мурожаат қилишингизни сўраймиз:

133-15-32, 139-05-57, 55-67-42, 55-19-73.

Футбол

КУАЛА-ЛУМПУРДА ХАЛҚАРО СЕМИНАР

Китъамиз футболини янада ривожлантириша назоратчи хакам хамда комиссарларнинг ҳиссалари катта эканлиги сир эмас. Зеро, миллионлар ўйинининг жозигалини ўтишида ҳакамларнинг ўрни бўлакча. Шу боис хам кейини йилларда Осиё футбол конфедерацияси ташаббуси билан ОФКнинг етакчи назоратчи ва комиссарларни ўтасида халқаро семинарлар, анжумандар уюштирилмоқда.

Куни кеяда Малайзия пойтахти Куала-Лумпур шахрида Осиё футбол конфедерацияси ташаббуси билан ОФКнинг етакчи назоратчи ва комиссарларни ўтасида халқаро семинар бўлиб ўтди.

Икки кун дувом этган ушбу анжумандада китъамиздаги 100 нафарга яқин назоратчи хакам ва комиссарларнинг ёнг тажрибали 16 нафар вакили иштирок этди. Анжуманга таклиф этилганлар орасида мамлакатимиздан комиссар сифатида Алишер Мўминов хамда назоратчи сифатида Сардор Нажафалиевларнинг хам борлиги дилларга кувонч бағишлади.

«ЛОКОМОТИВ» ФУТБОЛЧИЛАРИ — ТОШКЕНДА

Эртага юртимиз чарм тўп муҳисларни ажойиб футбол спектаклининг гувоҳи бўлишади. Гап шундаки, 2006 йилда Германияни ўтадиган жаҳон чемпионатида катнашишини ният килган китъамизнинг иккى номдор терма жамоалари — Узбекистон — Саудия Арабистони мамлакатлари чарм тўп усталари жаҳон чемпионати саралари турниринга нафавтадига боскич учрашувини бошлаб беришади.

Албатта ушбу баҳса ҳар икки томон ҳам жиддий тайёрларлик кўргани шубҳасиз. Йорген Гёде етакчилигидаги терма жамоамиз аъзолари esa фасат галаба қозониш иштиёқида майдонга тушадилар. Шуниси этиборлики, терма жамоамиз ўйинини кучайтириш мақсадида хориж клубларидан тўп сурʼётган ўзбекистонлик футбольчilar ҳам таркибида жалб этилган. Чорсанба куни ўтадиган мухим беллашувда муҳислар Пацинин, Поляков и Маминовларнинг ўйинларидан ҳам баҳраманд бўлишлари аник. Чунки куни кечака Москванинг «Локомотив» жамоаси футбольчilari, терма жамоамиз аъзолари Пашинин, Поляков, Маминовлар Тошкентга етиб келиши.

(Ўз мухбиришимиз)

Ўзбекистон касаба уюшмалари жисмоний тарбия ва спорт жамияти Кенгаси Тошкент шаҳар касаба уюшмалари жисмоний тарбия ва спорт жамияти Тошкент шаҳар касаба уюшмалари жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг етакчи мутахассиси Татьяна Павловна Канинг волидай муктарамаси

**МАРИЯ ГЕОРГЬЕВНА
КАННИНГ**

вафот этганлиги муносабати билан мархуманинг оила аъзолари ва яқинларiga чукур таъзия изҳор этади.

Муассис:
Тошкент шаҳар
ҳокимилиги

Болалар спорти

ЁШ ФУТБОЛЧИЛАР БЕЛЛАШДИ

Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таълими вазирлиги хузуридан болалар спортини ривожлантириш жамғармаси марказий бошқаруви, жамғармаси Тошкент шаҳар бўлими, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент шаҳар Кенгаси, шаҳар Ҳалқ таълими бошқармаси ҳамкорликда жамғарма сорини учун «Истиқлол» спорт мажмусида 1993-1994 йилларда туғилган болалар ўртасида мини-футбол бўйича мусобакалар ташкил этишиди.

Шаҳримизда ўқувчи-ёшларни оммавий спорт тадбирларига кенг кўламда жалб этиш, истебоддии ёшларнинг спорт турлари билан мунтазам шугууланишлари учун зарур шарт-шароитларни яратиш максадида уюштирилган турнирда жами 17 жамоа галаба учун кураш олиб борди. Яъни 12 ёшли болаларнинг сакизита ва ўн бир ёшига тўлган болаларнинг тўқизида жамоаси хужумкор ўйин кўрсатиб, туман шарафини мунособ химоя килишга ҳарарати килди.

Қизикарли ва муросасиз баҳслардан сунг ёнг кучилар мъалум бўлди. Жум-

ладан, финал баҳсида Шайхонтохур туманининг «Пахтакор» хамда Собир Рахимов туманининг «Истиқлол» жамоалари ўзаро куч синашиди. Бунда галабага бўлган кучли интилиши намоён этган ёш «пахтакор»чилар зафар кучишиб, мусобака бош совринини кўрга киритишиди. Учинчи соврини ўрин эса Акмал Икромов туман спорт мактаби тарбияланувчиларга насиб этиди.

ШАХМАТЧИЛАР ДОНА СУРДИ

Шаҳримиздаги 15-болалар ва ўсмирлар спорт мактабида шахмат бўйича шаҳар биринчилиги мусобакалари бўлиб ўтди.

Турнирда 5-7-синф ўқувчилари баҳс юритиши. Яъни, мусобакада ўн битта туман жамоаси иштирок этиб, командалар таркибидан икки нафардан ўйил ва биттадан киз болалар ўрин олди.

Ушбу мусобакалarda ҳам Шайхонтохур туманининг ёни спортиларига тенг келадиганлар топилмади. Таркибида Фарҳод Муслимов, Ойбек Муслимов ҳамда Шах-

ноза Собировалар дона сурган туманинг 19-мактаби жамоаси хурмат шоҳсупасининг ёнг юкори поғонасидан жой олди. 5, 246 ва 258-мактаб ўқувчилардан саралаб олинган Юнусобод туман термасининг шаҳар биринчилиги иккинчи ўринни эгалашига Собир Бўғаев, Михаил Лушенков ҳамда Шахноза Турсуновалар ўз хиссаларини кўшишиди. Никита Хорошев, Олег Романов ҳамда Ширин Мусаевалардан иборат чилонзорликлар эса учинчи бўлишиди.

Голиб ва совринорлар Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси шаҳар бўлими томонидан ажратилган кимматбахо совғалар ҳамда Фаҳрий ёрликлар билан тақдирланди.

(Ўз мухбиришимиз)

Мавзай оламида

КОПЛОН ВА ГЕПАРД

Қоплон йирик мушук - гавдаси узунчок, хушбичим ва ўта ҷаққон. Арслон ва йўлбарсдан кичикроқ йирикчи. Ўзбекистонда қоплон Боботогда 800-900 метр баландликда утрайди. 1950 йили Итбулоқ қишлоғидаги Ражак морхўр қоясидан битта қоплон ушланган. Унинг терици Үзбекистонда ушланган ягона қоплон эканлигидан дарак беради.

Қор қоплони Үзбекистонда Туркистон Ҳисор тизмаларида учрайди. Тахмин қилиншича, мамлакатимизда 10 бош қоплон яшайди. Аҳолининг зич бўлишига қарамай қоплон Чотқол водийсида, айниқса Чотқол кўриқонасиининг Майдонотлар деган қисмida учрайди. Қор қоплонининг ўзига хос томони шундаки, у одамлардан чўчимайди, уларга хужум қилмайди. Қозогистондаги тоғ қояларига қоплон билан ова чиқдан қадимий одамларнинг сурати битилган.

Гепардиндаги кўриниши ихчам, келишган, бўйини чўзиб, бошини тикка қилиб юради. Жуда тезкор — соатига 120 километр тезлиқда ютуради.

Ўзбекистонда Шимоли-ғарбий Қизилкумда ва Устюртда учрайди. Ўзи ин қуриб, бир жойда яшамайди. Жайрон, сайғоқ ва бошقا тўёқли жоноворлар изидан эргашиб юради. Фақат кўпайиш учун тулки кабиларнинг инваридан фойдаланади. Гепардиннинг сони борган сари камайиб бормоқда, бунинг сабаби биринчи нафбатда ёввойи тўёқли ҳайвонлар сонининг камайиб кетиши билан боғлиқ. Ҳозирги кунда бир бош гепард Бухоро жайрон питомнигига яшайди. Туткунликка тез ўрганади ва болалайди. Иордания, Сурия, Эрон, Афғонистон ва Ўрга Осиёда, шунингдек, Покистон ва Хиндистонда кўлга ўргатилган.

Гепардин кўлга ўргатиш жуда жўн бўлган: бунинг учун дастлабки кунлар унга овқат бермасдан оч сақлаш ва ухлатмаслик керак. Очиккан ва уйқусизликдан заифлашган жоновор кўлдан овқат олиши ўрганади. У ўз эгасига ўрганади, уни от ва итга, сунгра этар ўстида ўтиришга ўргатилади. Шундан сунг ова олиб чиқилиди. Одам учун генерд хавфли эмас, ундан келадиган зарар ҳам унчалик сезилиди эмас.

Яхъ ДАВЛАТОВ,

биология фанлари доктори.

МУЗЕЙНИНГ НОЁБ ЭКСПОНАТЛАРИ

Тошкент телеминорасида фаолият кўрсатадиган музейда дунёнинг 20дан ортиқ ёнг баланд миноралари макетлari ҳамда улар ҳақида қизиқарли мъалумотлар берувчи кўпайиш экспонатлар намойиш қилинмоқда. Мазкур музейдан жой олган нодир макетлар Тошкент лойиҳалаш институти архитектор-макетчи ходимлари томонидан тайёрланган.

Музей экспозициясини қўшимча экспонатлар билан бойитиш, айримларини янтилашга киришилди. Шу муносабат билан жаҳон минораларнинг металдан қилинган макетларини яратиш ўстида иш олиб борилмоқда.

Бу хил макетлар йирик кўринишда ўз аксини топаётir. Чунончи, ёнг баланд минора 553 метр бўлса, унинг

макети 5 метру 53 сантиметр ҳажмидан шакллантирилади.

Шуни ҳам айтиб ўтиш жоизки, музей жамоасининг бу саъ-ҳаракати Бутунжоҳон буюк миноралар жамияти томонидан яхши баҳоланди. Шунингдек, янги кўринишларига бу экспонатлар томошабинлар этиборини ўзига жалб этиши турган гап.

Акбар АЛИЕВ

Изоҳнинг ҳожати йўқ.

Абдулрасул Ҳакимов чизган расм.

Бош муҳаррир
Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНАР:

хатлар — 133-29-70;
эълонлар:
133-28-95, 132-11-39;
факс: (3712) 133-21-56.

Жамъ — 2 босма табоб оғсет
устуна бошлини.
5009 нуҳчалик. Коджо бичими А-3

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-ракам
билин рўйхатта олинган.

Душанба, сешанба, чоршанба,
пайшанба ва жума кунлари чачади.
Нашр кўрсаткичи — 563

Нашрни етказиб берин масалалари бўйича турар
хойялардаги пошт бўйларларга эки «Гашкент
поштмайти» — 133-74-05 телефони мурожаат
килишингиз мумкин.

Газета «Гашкент оқшоми»нинг компьюттер
марказидаги террилида саҳифаланди.

«Шарқ» нашриматбаси акциядорлик компанияси босмахонаси.
Корхона манзили: «Булоқ Турион» кўчаси, 41-йч.

